

HELT NY OG MEGET GAMMEL - VALLENSBÆKS KIRKER

Søndag d. 28.10.2012 kunne i Vallensbæk Helsingør Stifths biskop Liselotte Rebel indvi den nye rundkirke "Helligtrekongers Kirke" på Kirkebakke Allé 9 skråt overfor den gamle smukke landsbykirke. Indtil denne dag havde der aldrig været mere end en kirke i Vallensbæk.

Vallensbæk Kirkecenter

Vallensbæks gamle landsbykirke blev i sin tid anlagt på bakken, højt hævet over og helt udenfor den gamle landsby. Sagnet fortæller, at opførelsen af kirken først var begyndt på Tyrebakken sydvest for landsbyen, men hvad man byggede om dagen rev troldtøjet ned om natten og flyttede stenene til det sted, hvor kirken opførtes, og hvor den jo stadig står. Dette er et sagn, som er knyttet til mange kirker i hele Norden.

Formentlig har man her højt hævet over den gamle sejlbare Vejle i den Øerne oldtid indrettet et helligt offersted, hvor man har dyrket solguden og senere Odin og Tor. Her har samlingsstedet været for oldtidens folk, hvor man har dyrket skiftende guder gennem mange utalte århundreder.

Det var de sidste vikinger der bragte lære om Hviden Krist til den gamle boplads ved den store Vejle og den klare bæk gennem bopladsen. Da denne tro efter en årrækkes indbyrdes stridigheder sejrede, så byggede mænd, der måske selv havde hørt Ansgar prædike i datidens største danske handels- og søfarts by, Hedeby ved Slien i Sydslesvig, Hviden Krist en kirke på det religiøse kultsted, hvor beboerne var vant til at samles gennem århundreder.

Det var en kirke eller et gudshus meget langt fra at ligne vor tids kirker, blot et lille rum opført af græstørv mellem træstammer, lille og mørk som befolkningens egne jordhytter, og her var landsbyens mægtigste og mest ansete mand kirkens præst. Sådanne kirker sank sammen og blev opført på ny uden at efterlade sig synlige spor. Vi ved derfor ikke noget om de første århundreders kirke her i Vallensbæk.

I tidsrummet 1100-1250 formoder man at den ældste del og den nuværende kirke er blevet opført af kridtkvadre. Indgangsportalen til kirkegården, der er opført af munkesten stammer fra middelalderen. Lidt øst for portalen findes en fastmuret jernlænke med et par led og med resterne af et jernhalsbånd i det yderste led. Her har sognets syndere med kirkens hårde morallære stået lænket til spot og spe for hele menigheden.

Kirken har ganske givet oprindeligt haft flade bjælkelofter. De nuværende hvælvinger i kor og skib stammer fra tiden mellem 1400 og 1450. Inden disse hvælvinger blev bygget, er muren blevet forhøjet med tre skifter i munkesten. Tårnet, der er sen gotisk, er bygget i tiden omkring 1525. Før den tid har kirken formentlig ikke haft noget tårn. Ved opførelsen af tårnet har man revet skibets vest gavl ned. Den nederste halvdel af tårnet er opført af kridstenskvadre med bæltter og munkesten imellem. Grundstenene er kampesten. Trappehuset til tårnet må være bygget samtidig med selve tårnet.

Våbenhuset er ret så nyt. Det må formodes at stamme fra kirkens store restaurering i 1865. Det er opført af kridtsten med en taggavl af munkesten, hvori der er indmuret et solur.

Nu har vi så to kirker i Vallensbæk Landsby – en rigtig gammel landsby kirke cirka 800-850 år gammel, og en helt moderne nutidig kirke med et ganske andet udseende og i en helt anderledes byggestil. Den nye kirke har ikke noget tårn og ingen klokker. Placeringen skråt overfor den gamle kirke gør, at det vil være klokkerne i den gamle kirkes tårn der vil blive brugt også i forbindelse med kirkelige handlinger i den nye kirke.

Kan den nye kirke mon holde i lige så mange år som den gamle landsbykirke?